

Historik vid Gistad Kyrkokörs 40-årsjubileum den 5 december 1964

Vikarierande kantor, Axel Söderbäck, kallade en höstkväll 1923 tillsammans några stycken för att man till 1.a advent skulle kunna sjunga Voglers Hosianna. Det gick så bra att man även till jul och påsk kunde sjunga i kyrkan.

När ordinarie kantor, Axel Andersson, 1 juli 1924 tillträdde sin tjänst började körens arbete på allvar. Kantor Anderssons arbete blev tyvärr avbruten av flera sjukdomsperioder. Under den tiden var kantor Nils Johansson här i ett par perioder, men dess emellan leddes också kören en tid av prosten F.M. Allard från Örtomta. Det var åren 1930-1932 och jag kan inte underlåta att ordagrant citera vad den första sekreteraren, fru Eva Salomonsson, har skrivit om den tiden:

”Mera än om sina barn kan ej den kärleksfullaste fader vara. Och djup blev den tillgivenhet och aktning som den vördade läraren tillvann sig av sina lärjungar ty som sådana tog han sig an alla körens medlemmar. Nu blev sångövningarna läro- och andaktsstunder, från vilka man gick, hänförd och tjusad av de stora mästarnas verk, särskilt då Johan Sebastian Bach, med vilken vår ledare särskilt ville göra kören förtrogen. Och hem vandrade vår store ledare ledd av den lilla lyktans osäkra sken, den långa vägen till Örtomta mitt i natten, ty ingen kunde väl sluta före klockan 11 eller 12, med sådana andaktsstunder, där Allard var medelpunkten och med knuten näve mot bordet slog takten, under det Bach småleende utbredde sina änglavingar omkring oss”.

1932 dog kantor Axel Andersson och kören var utan ordinarie ledare. Nils Johansson var här ett år till, därefter följde tre olika vikarier, Sven Rydén, Ivar Åkerström och Nils Göransson. Samtliga dessa dirigenter äro omnämnda i mycket fina ordalag här i våra källor och det står uppräknat vilka sånger man lärde sig under de olika ledarna. Från åren 1933 och 1935 står omnämnt att kören deltog i kyrkosångsmötet i Linköping och Vadstena.

Kören har nu fått en ny ordinarie ledare, kantor Gunnar Carlsson, och fortsätter under hans ledning framgångsrikt sin verksamhet och vi kan läsa i vår bok att 1935 då kören arbetat under 13 år bildades en styrelse och där kan vi se att den förste ordf. hette Gustaf Edman, sekr. blev fru Eva Salomonsson till kassör valdes Josef Larsson. Församlingens herde var vid denna tid pastor Carl Blomqvist som i protokollet blivit vald till revisor över körens säkerligen då för tiden mycket blygsamma kassa. Det står omnämnt här med stor tacksamhet att man detta år 1935 blivit tillerkänt ett anslag från kyrkokassan med 125 Kr. Medlemmarna erlade en avgift av 50 öre per medlem som senare höjdes till 1 Kr.

Så här skrev fru Salomonsson om körens deltagande i det stora kyrkosångsmötet i Linköping d. 17-18 sept. 1938:

”Vid det stora kyrkosångsmötet i Linköping som hölls 17-18 sept., hade kören den stora förmånen att även få sjunga under direktör David Åhléns ledning. Det var nog inte utan att körmedlemmarna med spänning emotsåg repetitionen, då Åhlén skulle anföras och man undrade hur det skulle gå, då denne pedantiske och så ytterst känslige ledare, van vid Engelbrektskyrkans styva kör, skulle leda denna stora, av så många ovana och oskolade röster hopsatta kör. Och man undrar nog här och var bland körmedlemmarna, hur det hela skulle sluta, då man vid första övningen för dir. Åhlén fick träna på ett enda ord i 20 minuter. Men

allting fördes härligen igenom, och att sjunga för den ledaren var helt enkelt underbart. Direktör Åhlén själv tycktes också synnerligen belåten och gav ju både beröm och uppmuntran åt både ledare och körmedlemmar. Skulle man särskilja någon bland de sånger som körerna vid denna högtid sjöngo skulle det väl vara, "Var mig nådig" av John Morén. För min egen del måste jag säga att den sången gjorde det djupaste intrycket, då man i ropet "Herre" under ständigt ökande crescendo tyckte sig höra ett mänsklighetens mångtusenstämmiga ångestskri höjas till Herren den Barmhärtige, vädjande till hans stora godhet och nåd. Skulle han höra dessa rop från en suckande mänsklighet, försmäktande under hatets och avundens tunga ok? Svaret gavs i följande nummer: "Var trofast intill döden, så skall jag giva Dig livets krona! Var trofast intill döden!" Och som ett bävande gensvar tonade till sist genom kyrkovalven. "Förtrösta fast på Herren och hoppas, o min själ."

Så kom det som ni vet ofärdstider ute i världen. I Gistads kantorsbostad har kantor Hakegård dragit in sedan pastor Blomqvist flyttade 1939 och i stället kom nu dåvarande pastor Knutsson med fru Astrid, unga och nygifta. De hälsades välkomna av kören med sång och samkväm. Pastor Knutsson var sedan under alla de 15 åren här i Gistad körens ordf. och som välsjungande tenor var han ett starkt stöd för kören.

Även i kantorsbostaden växla det igen och på årsmötet i jan. 1942 hälsades kantor Wilhelm Strand med fru välkomna. Under kantor Strands tid firade kören 1943 sitt tjugo-årsjubileum med konsert i Advent. Trettondagen 1946 kommer det åter en ung och nygift kantor hit, Bengt-Olof Örtegren med fru Maj-Lis. De verkade här tillsammans under 13 år. Många minnen har vi från denna tid, från alla tillfällen som kören sjöng, övade och strävade men höll tillsammans.

1948 firade kören sitt 25årsjubileum med konsert i kyrkan utdelning av förtjänstecken till Josef Larsson och Eva Salomonsson för 25 års tjänst och till Sigrid Andersson och Bernhard Salomonsson för 23 års medverkan i kören. Vi hade under denna tid börjat ett samarbete med övriga körer inom kommunen och vi kallade denna kör Åkerbokören. Detta samarbete var oss till stor glädje. Vid flera tillfällen framträdde Åkerbokören ja, det fortsätter ju ännu i viss mån detta samarbete. Den 7 dec 1956 hölls konsert av nämnda kör i Gistads kyrka och då utdelades förtjänstecken till Inga-Britt Jonsson för 20 år i kyrkosångens tjänst.

Vid årsskiftet 58-59 lämnar kantorsfamiljen Örtegren, Gistad, till stor sorg för församlingen och inte minst kören. Vi trodde nog att vi skulle få sluta upp att sjunga men nej, vi höll ihop ändå. Kantor ??? hjälpte oss en tid. Vi fick åter en egen kantor Per-Olof Jonsson. Sången tog ny fart, vi sjöng in många nya saker och invigde vårt nya församlingshem med Davids psalm 100, "Kommen inför Ditt ansikte med fröjderop, förnimmen att Herren är Gud".

Vi delade också ut förtjänstecken sommaren 1960 då fru Maja Åhlander tilldelades detta hederstecken vid en högtidlighet i kyrkan den 31 maj.

Ja, så blev det återigen kantorsbyte och vi var mycket ängsliga, men se, vi blevo inte utan nu heller. Denna gång fick vi en kvinnlig kantor fru Brita Nilsson begåvad med stor sång och musikkönn, därtill med en make som var nästan lika duktig att spela och sjunga.

Därför har vi nu kommit fram till den dag som vi idag firar vårt 40 års-jubileum som egentligen är 41 år och skulle ha firats i fjol, men av olika anledningar framflyttats så att vi nu fick fira det tillsammans med vår kyrkas 100 års-jubileum.

Till sist vill jag säga, vi står här idag, vi, som sjunger i Gistads kyrkokör som tjänare och medarbetare i arbetet för Guds församling. Det som vi sångligt presterar är ofullkomligt och skulle kunna vara mycket bättre det är vi väl medvetna om. Men det är oss till stor tröst, att veta, att det viktigaste är inte, hur mer eller mindre perfekt sången klingar. Vår uppgift är att arbeta för vår församlings gemenskap till hjälp och uppbyggelse för oss själva och andra. Vi hör till de många tusen av lekmän i vårt land som arbetar för kyrkan av dem är 41000 kyrkosångare. Vi förstår kanske inte allt av det som idag händer inom kyrkan, ni läser i tidningen och hör i radio, och tycker oss märka vissa splittringar inom vår kyrka. Vi förstår inte riktigt, vad det är som man strider om. Vi lever i en föränderlig värld och vår tids människor är i stort behov av hjälp och tröst. Vi har liksom inte riktigt hunnit med i utvecklingen som gått lite för fort. Men när vi som medlemmar i Guds församling söker efter meningen i vår tillvaro är det centrala för oss Petrus-ordet: "Herre, till vem skulle vi gå, till vem?" så som vi sjungit i Mozarts hymn "Ave verum corpus" och svaret får vi där, fast och förtröstansfullt: "Du Herre har det eviga livets ord" det är det väsentliga, det som ger oss kraft att fortsätta vidare som körmedlemmar och i vårt arbete för kyrka och hem.

Överby den 5 dec. 1964
Karin Jonsson

Redigerat och avkortat 2003-10-19 av Roger Andersson, körens sekreterare vid detta datum, i samband med körens 80-årsjubileum. Karin Jonssons text i sin helhet återfinns i Gistad kyrkokörs tredje protokollsbok.